

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 128g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 24 alineatele (1) și (2) din Codul de executare, până la modificarea acestuia prin Legea nr. 191 din 23 septembrie 2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative

CHIȘINĂU

25 septembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 18 septembrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 25 septembrie 2018 în camera de consiliu,

Prezintă următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 24 alineatele (1) și (2) din Codul de executare, până la modificarea acestuia prin Legea nr. 191 din 23 septembrie 2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative, ridicată de către dl Andrei Șveț, reprezentant al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în dosarul nr. 25a-92/17, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul central.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională pe 18 septembrie 2018 de către dl judecător Mihail Macar de la Judecătoria Hâncești, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 2 iunie 2014, S. A. „Horus” a depus la executorul judecătoresc o cerere prin care a solicitat intentarea procedurii de executare în baza unui titlu executoriu din 4 iulie 2013, care viza încasarea unor sume de bani din contul Ministerului Sănătății. Pe 19 august 2014, din contul Ministerului Sănătății s-a încasat în beneficiul S. A. „Horus” suma de 4 679 868, 37 lei.

4. Pe 20 august 2014, executorul judecătoresc a expediat către Ministerul Sănătății o încheiere de încasare a cheltuielilor de executare, care a constituit obiectul unei cereri de chemare în judecată depuse de către Ministerul Sănătății împotriva S. A. „Horus” și a executorului judecătoresc.

5. Pe 28 noiembrie 2014, între Ministerul Sănătății, S. A. „Horus” și executorul judecătoresc a fost încheiată o tranzacție de împăcare, în baza căreia Ministerul Sănătății a renunțat la acțiunea împotriva S. A. „Horus” și a executorului judecătoresc, prin care solicitase anularea actelor executorului judecătoresc, restituirea sumei și anularea încheierii executorului judecătoresc de încasare a cheltuielilor de executare. Părțile s-

au obligat să nu-și înainteze reciproc alte pretenții pecuniare ce decurg din calculul sumei stabilite conform titlului executoriu. Tranzacția de împăcare a fost confirmată prin încheierea Judecătorei Hâncești din 3 decembrie 2014.

6. Ulterior, pe 3 august 2015, executorul judecătoresc a emis o încheiere privind calcularea dobânzii de întârziere pentru neexecutarea în termen a hotărârii de judecată din 4 iulie 2013. În consecință, pe 22 august 2015, Ministerul Sănătății a depus o cerere de chemare în judecată împotriva S.A. „Horus” și a executorului judecătoresc, prin care a solicitat anularea încheierii executorului judecătoresc privind calcularea dobânzilor de întârziere.

7. Pe 2 februarie 2016, prin hotărârea Judecătorei Hâncești a fost admisă cererea Ministerului Sănătății, fiind dispusă anularea încheierii executorului judecătoresc privind calcularea dobânzilor. Hotărârea în discuție a fost casată prin decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău, iar cauza a fost trimisă la rejudecare în instanța de fond, într-un alt complet de judecată.

8. În cadrul ședinței de judecată din 30 iulie 2018, reprezentantul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a înaintat o cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a articolului 24 alineatele (1) și (2) din Codul de executare, care stabilește că, la cererea creditorului, executorul judecătoresc calculează dobânzile, penalitățile și alte sume rezultate din întârzierea executării, în funcție de rata inflației și în conformitate cu articolul 619 din Codul civil, iar încheierea executorului este un titlu executoriu.

9. Prin încheierea din 10 septembrie 2018, Judecătoria Hâncești, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

[...]”

11. Prevederile relevante ale Codului de executare, până la modificarea acestuia prin Legea nr. 191 din 23 septembrie 2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 28 aprilie 2017, sunt următoarele:

Articolul 24

Calcularea dobânzilor, penalităților și altor sume rezultate din întârzierea executării

„(1) La cererea creditorului, **executorul judecătoresc calculează dobânzile, penalitățile și alte sume rezultate din întârzierea executării**, în funcție de rata inflației și în conformitate cu art. 619 din Codul civil. Sumele menționate se calculează de la data la care hotărârea judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanța a devenit exigibilă (scadentă) și până la data plății efective a obligației cuprinse în orice document dintre acestea, în perioada de calcul fiind inclusă și durata suspendării procedurii de executare, în condițiile prevăzute de prezentul cod.

(2) Încheierea executorului judecătoresc emisă în condițiile alin. (1) este un **titlu executoriu**.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul invocă faptul că prevederile alineatelor (1) și (2) din articolul 24 din Codul de executare, care stabilesc competența executorului judecătoresc de a calcula suma dobânzilor, a penalităților, precum și alte sume rezultate din întârzierea executării, încalcă dreptul debitorului din procedura de executare silită la proprietate privată și protecția acesteia, precum și dreptul de acces liber la justiție.

13. În susținerea opiniei sale, autorului excepției de neconstituționalitate a invocat prevederile articolelor 4 alineatele (1) și (2), 7, 8, 9, 16, 20, 46 și 54 alin. (1) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului de executare, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Andrei Șveț, reprezentantul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în dosarul nr. 25a-92/17, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul central.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 24 alineatele (1) și (2) din Codul de executare, până la modificarea acestuia prin Legea nr. 191 din 23 septembrie 2016, în vigoare din 28 aprilie 2017.

18. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile contestate încalcă prevederile articolelor 4 alineatele (1) și (2), 7, 8, 9, 16, 20, 46 și 54 alin. (1) din Constituție. Deși sunt invocate aceste prevederi, Curtea consideră că se impune examinarea excepției de neconstituționalitate în baza articolelor 20 și 46 din Constituție, care garantează dreptul de acces liber la justiție și dreptul de proprietate privată și protecția acesteia.

19. Potrivit articolului 24 alin. (1) din Codul de executare, până la modificarea acestuia prin Legea nr. 191 din 23 septembrie 2016, la cererea creditorului, **executorul judecătoresc calculează dobânzile, penalitățile și alte sume rezultate din întârzierea executării**, în funcție de rata inflației și în conformitate cu articolul 619 din Codul civil. Sumele menționate se calculează de la data la care hotărârea judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanța a devenit exigibilă (scadentă) și până la data plății efective a obligației cuprinse în orice document dintre acestea, în perioada de calcul fiind inclusă și durata suspendării procedurii de executare, în condițiile prevăzute de cod. Alineatul (2) al aceluiași articol stabilește că **încheierea executorului judecătoresc emisă în condițiile alin. (1) reprezintă un titlu executoriu**.

20. Așadar, Curtea observă că executorul judecătoresc are competența de a calcula dobânzile, penalitățile și alte sume rezultate din întârzierea executării, la cererea creditorului, iar încheierea emisă de către executor este un titlu executoriu.

21. Potrivit dispozițiilor articolelor 1-3 din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești, executorul judecătoresc este un exponent al puterii de stat, care îndeplinește activități de interes public, iar actul întocmit de către acesta este un act procesual de autoritate publică cu forță probantă.

22. În jurisprudența sa anterioară, Curtea a stabilit că încheierea privind încasarea cheltuielilor de executare, emisă în condițiile legii, întrunește elementele unui act juridic administrativ. Ea a constatat că executorul

judecătorească nu soluționează un litigiu, ci doar stabilește sumele care urmează a fi încasate în calitate de cheltuieli de executare (a se vedea, în acest sens, DCC nr. 34 din 14 iunie 2016, § 22). Făcând o paralelă între cazul în discuție și constatarea menționată *supra*, Curtea conchide că încheierea de calculare a dobânzilor, a penalităților și a altor sume rezultate din întârzierea executării reprezintă un act juridic administrativ. În baza acestui act, executorul judecătorească, în calitate sa de exponent al puterii publice, stabilește cuantumul prejudiciului provocat prin întârzierea executării. Acest prejudiciu se determină în baza prevederilor articolului 619 din Codul civil și în funcție de rata inflației. În consecință, nu se poate pretinde că executorul judecătorească stabilește criterii noi de calcul sau că acordă drepturi noi.

23. Curtea menționează că ține de marja de discreție a legislatorului de a decide cu privire la procedura de punere în executare a hotărârilor judecătorești. Totuși, în exercitarea acestei competențe, legislatorul este obligat să ofere participanților la procedura de executare silită remedii efective în vederea apărării drepturilor și a intereselor lor. În acest caz, Curtea constată că încheierea executorului judecătorească privind calcularea dobânzilor, a penalităților și a altor sume rezultate din întârzierea executării poate fi contestată în fața unei instanțe de judecată în termen de 10 zile de la data comunicării (a se vedea, în acest sens, articolul 66 alin. (2) din Codul de executare). De altfel, circumstanțele din litigiul principal confirmă acest fapt. Așadar, nu se poate vorbi despre existența unei ingerințe în dreptul de acces la un tribunal, garantat de articolul 20 din Constituție.

24. Așadar, pornind de la aceste premise, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 24 alineatele (1) și (2) din Codul de executare, până la modificarea acestuia prin Legea nr. 191 din 23 septembrie 2016, ridicată de către dl Andrei Șveț, reprezentant al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în dosarul nr. 25a-92/17, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul central.*

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 25 septembrie 2018

DCC nr. 109

Dosarul nr. 128g/2018